הנוכל ובעל העדר

איסלנד

לא הרחק מארמון המלך חי אדם זקן עם בנו בחווה לא גדולה. הכל היה מתנהל יפה אצלם לו לא הבן ג'ון שהיה עצלן גדול ולא היה מוכן לעזור לאבא בעבודתו. הוא אפילו לא היה מוכן לשמור על הפרה שבמרעה, אלא שכב בשמש וחלם. כשהאב העיר לו שהוא לא יוכל כך להתקיים, ענה ג'ון בדרך כלל "עזוב, אבא, הכל יסתדר."
אבא של ג'ון סבל מספיק זמן ובסוף אמר "אם אתה חושב שהכל יסתדר, לך מכאן ותראה איך תוכל להתקיים עם הדעה הזו."
יצא ג'ון והתהלך בסביבה. לקראת ערב חיפש מקום ללינה. הוא ראה בית יפה, דפק בדלת ולקראתו יצא איש מכובד. ג'ון שאל האם יוכל ללון בביתו אך זה אמר "אני אברבש הרועה הראשי של עדרי המלך. אלין אותך אבל מחר תעבוד קצת אצלי העבודה לא קשה." ג'ון הסכים כי ראה כי אין לו ברירה אחרת אלא לעבוד. הם נכנסו הביתה והצעיר התיישב לארוחה עם הרועה הראשי, אישתו ושתי בנותיו.
למחרת אמר לו אברבש "אתה יוצא עכשיו לעבודה."
"ומה עלי לעשות?" שאל ג'ון
"לא הרבה" ענה אברבש "רק לשמור על עדר של מאה החזירים אלה. תדע לעשות זאת?"
"בוודאי" ענה ג'ון "אני רגיל לכך."
אברבש לקח את ג'ון לדיר החזירים ואמר לו להוציא אותם למדרון, שם הם יכולים למצוא את מזונם. ג'ון עשה כך, אך כשהחזירים הגיעו למדרון התחילו להשתולל ולהתפזר לכל הכוונים. הם היו בוודאי ברחו כולם, אך למזלו של ג'ון הם נכנסו לעמק צר, ומשם הצעיר הוביל אותם בקלות לחוותו של אביו.
"מאין כל החזירים ואיך השגת אותם?" שאל אבא בהשתוממות.
"הם החזירים של המלך והרועה הראשי אמר לי לשמור עליהם. אבל לא הצלחתי להשתלט

עליהם ולכן הבאתי אותם הנה. תוכל להרוויח כסף רב עם נשחוט אותם ונמכור את בשרם."
"האם השתגעת?" קרא האב "המלך ישלח אותנו לגרדום על מעשה כזה."
וג'ון אמר כרגיל "עזוב, אבא, הכל יסתדר."
הוא שכנע אותו ובסוף הם שחטו את החזירים. אבל ג'ון חתך להם את הזנבות, לקח חבל ארוך וקשר את הזנבות לכל אורכו. הוא חזר למקום בו החזירים אמורים היו לרעות ושם מצא ביצה. הוא קשר אבנים גדולות לשני קצוות החבל וזרק אותו לביצה, כך שרק הזנבות בלטו החוצה.
כשהכל היה מסודר הוא חזר לביתו של אברבש ובעצב רב סיפר על האסון.
"איפה החזירים?" שאל אברבש.
"כואב לי לספר לך" ענה ג'ון "ברגע שהגיעו לשדה הם התפזרו כולם. אני ניסיתי לתפוס פעם זה, פעם אחר, אבל הם השתוללו ופתאום רצו כולם לביצה. ניסיתי לגרש אותם משם אך לשווא. כולם טבעו, ורק הזנבות שלהם ניתן לראות"
"המצאת סיפור לא רע" כעס אברבש.
"לא, זו אמת לאמיתה. תוכל לראות בעצמך."
הם הלכו יחד למקום ובאמת אברבש ראה את זנבות החזירים הבולטים החוצה. הוא תפס אחד מהם וניסה למשוך, אך האבנים שאליהם קשור היה חבל, היו כבדות, והוא לא יכול היה להוציאו. ג'ון אפילו עזר לו בכך, אך גם שניהם לא יכלו לעשות כלום.
"הסיפור שלך מוזר ביותר" אמר אברבש "אבל אין זו אשמתך ואני מוכרח להשלים עם האובדן. נחזור עכשיו הביתה לארוחת ערב."
למחרת אמר אברבש לצעיר "היום תוציא מאה כבשים למרעה. אך תשגיח היטב שלא יקרה איתם דבר."
"אעשה מה שרק אוכל" ענה ג'ון. הוא פתח את הדיר והוציא את הצאן החוצה. אך אלה שוב התחילו להתפזר, כמו החזירים יום קודם. הצעיר לא הצליח לאסוף אותם וחשב לעצמו שעכשיו הוא נענש על שלא רצה לשמור על פרה של אבא.
אבל בסוף הצליח לגרש את הכבשים שוב

לעמק הצר והוביל את כולם לביתו של אבא.
"מה עושים כאן כל הכבשים האלה?" שאל אבא. הבן סיפר לו.
"תקן את דרכיך" אמר "הובל את כולם חזרה לנותן העבודה שלך."
"לא, אבא, אני לא כל כך טיפש. יש לנו כבשים, נשחט אותם ויהיה לנו מה לאכול."
"תגיע בוודאי לגרדום על מעשה כזה!" אמר אבא.
"אני לא כל כך בטוח" ענה ג'ון. הוא שחט את הכבשים והניח אותם בדשא. אבל הוריד את ראשו של האייל שתמיד הוביל את הצאן ושקרניו היו מקושטות בפעמונים. הוא חזר לשטח המרעה ושם מצא סלע גבוה עם קצת ירק עליו ושלושה שיחים צפופים. הוא טפס על הסלע וחיזק את ראש האייל אל השיחים בחבל חזק, כך שרק הקרניים בלטו החוצה. נשבה רוח קלה והפעמונים צלצלו. אזי הוא חזר שוב לביתו של אברבש.
"איפה הצאן?" שאל זה, כשהצעיר רץ על המדרגות הבית.
"אל תשאל עליהם" ענה ג'ון "רק נס שאני עוד חי."
"ספר מיד מה קרה" אמר אברבש.
הצעיר התחיל להתייפח וגמגם "קשה לי לומר לך.. הם היו פראים כל כך.. לא הצלחתי להשתלט עליהם.. הם רצו בכל הכוונים ואני אחריהם וכמעת נפלתי מרוב עייפות. ואז שמעתי רעש.. חשבתי שזו רוח אבל אלא היו הכבשים ש.. ישר לפני העיניים שלי התרוממו כולם באוויר. אני הבטתי עליהם כמו מאובן אבל יכולתי רק לשמוע את צליל הפעמונים של האיל שהוביל אותם."
"זה שקר מהתחלה ועד הסוף" אמר אברבש.
"לא, זו אמת כמוש השמש בשמיים" ענה ג'ון.
"אז תוכיח לי זאת" קרא הרועה הראשי.
"בוא איתי" אמר ג'ון. היה כבר ערב חשוך למדי. הצעיר הוביל את אברבש לרגלי הסלע הגדול, אך בחושך הם לא ראו דבר, ורק יכלו לשמוע את צליל הפעמונים שאברבש הכיר היטב.
"האם אתה שומע?" שאל ג'ון.

"כן, אני שומע וכנראה אמרת אמת. אינני מאשים אותך ואצטרך להשלים עם האובדן. הוא הסתובב וחזר הביתה, כשהצעיר הולך אחריו.
"יתכן והמשימות שהטלתי עליך היו קשות מדי" אמר אברבש למחרת בבוקר "אבל היום אתן לך עבודה קלה במיוחד. יש כאן ארבעים שוורים שאותם תוציא למרעה. אבל שים לב. אחד מהם הוא בעל פרסות וקרניים זהובים, והמלך מעריך אותו כאוצר הגדול ביותר שלו."
הצעיר הוביל את העדר למרעה אך כמו בפעמים הקודמות העדר התפזר, כשהשור היקר הוא הפראי מכולם. ג'ון לא ידע תחילה מה לעשות אך אז נזכר בפרה של אביו, שרועה לא רחוק משם. הוא התחיל להרעיש נורא והעדר נבהל ונעשה שקט יותר. אזי שמעו את גועה של הפרה וכולם התחילו להתקדם בכוון המרעה בו היא נמצאה, סמוך לביתו של האב.
הזקן עמד לפני הבית כשהעדר הענק הופיע, עם השור המלכותי, פרתו והבן בראש.
"של מי העדר הזה ומאין הוא בא?" שאל והבן סיפר לו הכל.
"קח אותם מיד חזרה" קרא הזקן, אך ג'ון צחק ואמר "לא! לא! הם מתנה בשבילך. הם יעשו אותך עשיר."
זמן רב הזקן סירב לקחת את העדר, אך בסוף השתכנע, והם שחטו את העדר כמו קודם את הצאן ואת החזירים. אך את השור המלכותי לא היה קל לשחוט. ג'ון זרק אמנם חבל על קרניו אך השור היה חזק. הוא קרע את החבל וברח בכוון היער, כשהצעיר רץ אחריו מעל כל המשוכות ותעלות. כך הם הגיעו למעבר בין אבנים, סמוך לביתו של אברבש. השור חשב שהוא ניצל ונעמד כדי לנוח. הצעיר התקרב אליו, אך לא ידע איך לתפוס אותו. ואז התחיל לאסוף עץ, זרדים וענפים יבשים ובנה מהם מעגל אש סביב לשור. השור בינתיים נשכב לנוח ונרדם והתעורר רק כשהאש הגיע לראשו. הוא לא הצליח להימלט והצעיר רץ אל ביתו של אברבש.

"נעדרת זמן רב" אמר זה "איפה העדר?"
הצעיר התנשף ולא יכול היה לדבר. בסוף אמר "שוב אותו הסיפור! כל העדר הלך.. הלך!!"
"הלך?" זעק אברבש "אתה משקר!"
"זו אמת" ענה ג'ון "כשהגענו למרעה העדר התפזר כך שבקושי יכולתי לאסוף אותם. השור הגדול פרץ וכל העדר רץ אחריו לתוך חור גדול באדמה. שמעתי את געיתם והבחנתי גם את קולו של השור הגדול, אך כשבאתי לשם לא מצאתי אלא מעגל אדמה עם שרידי אש סביב.
"נבזה" קרא הרועה הראשי כששמעה את הסיפור "אפילו אם לא שיקרת קודם, אתה עכשיו משקר בוודאות!"
"לא אדוני, אני אומר אמת. בוא ותראה בעצמך!"
"אם אראה שרימית אותי, אתה מת!" קרא אברבש והם הלכו ביחד.
"מה תאמר עכשיו?" שאל הצעיר. וההוא הביט וראה שטח שרוף כאילו אש פרצה מהאדמה.
"פלא ופלא!" קרא "אז באמת סיפרת אמת. טוב, לא אוכל לבוא אליך בטענות, למרות שאינני יודע עוד איך להצדיק את כל ההפסדים האלה לפני המלך. עכשיו בוא הביתה. יותר לא אשלח אותך עם בהמות ואתן לך משימה קלה יותר."
"חשבתי על משהו שתוכל לעשות בקלות" המשיך אברבש "וזה כל כך פשוט שלא תוכל לטעות. רק תכין לי עשרה חרמשים, אחד לכל אחד מהקוצרים שיקצרו את העשב על הכרים שלנו."
כשג'ון שמע זאת, נבהל נורא. הוא מעולם לא למד אצל נפח או נגר. אך הוא חייך ונענע בראשו.
הוא הלך למיטה באותו הערב, אך לא יכול היה לישון כשחשב איך לעשות את החרמשים. כל התבונה והערמומיות שעזרו לו עד עכשיו לא יכלו לסייע לו. אחרי שחשב שעות ארוכות ראה רק דרך אחת להינצל. כאשר שמע שכולם ישנים בבית, התגנב ויצא

ישר לביתו של אבא וסיפר להם הכל. הם הסתירו אותו היטב, כך שאיש לא יכול היה למצוא אותו.
עברו ימים וג‘ון נשאר בבית הוריו ועשה את כל העבודות שהם ביקשו. הוא נעשה שונה לגמרי מהעצלן שהיה פעם, לפני שנשלח מהבית. אך יום אחד אמר לאבא שהוא רוצה להתחתן ולהקים בית משלו.
"כשעבדתי אצל רועה המלך הראשי" אמר "ראיתי את אחת מבנותיו, ואני רוצה אותה לאישה."
"יהרגו אותך, אם רק תופיע שם" אמר לו אבא.
"אני אעשה מה שרק אוכל" ענה ג‘ון "רק תן לי את החרב שתלויה מעל מיטתך."
הזקן לא ידע למה תועיל לבנו החרב, אך הוריד אותה מהקיר, ונתן לו אותה.
מאוחר בערב הגיע ג‘ון לביתו של הרועה הראשי ודפק בדלת. ילד קטן פתח אותה.
"אני רוצה לדבר עם אביך" אמר ג‘ון.
"זה אתה?" קרא אברבש כשראה אותו. "טוב, תוכל לישון הלילה כאן, אם תרצה ותעיז. מחר אחליט מה לעשות איתך."
"באתי לקבל משהו טוב יותר מאשר מיטה" ענה הצעיר כשהוא שולף את חרבו "אם לא תיתן לי את בתך לאישה, אתקע את החרב הזו ישר ללבך!"
מה יכול אברבש המסכן לעשות. הוא הבטיח לו את בתו, שהייתה גם שמחה מאוד כי מזמן חיבבה את הצעיר.
ג‘ון חזר הביתה להוריו ואמר להם להתכונן ולקבל את כלתם. אחרי החתונה הוא סיפר לחותנו את הכל מה שעשה עם החזירים, הצאן והעדר.
לאט, לאט הסיפור הגיע לאוזניו של המלך. זה החליט שצעיר חכם כזה יכול לעזור לו לנהל את המדינה ומינה אותו לווזיר שלו. ולא היה איש גדול ממנו, מלבד המלך, כמובן.